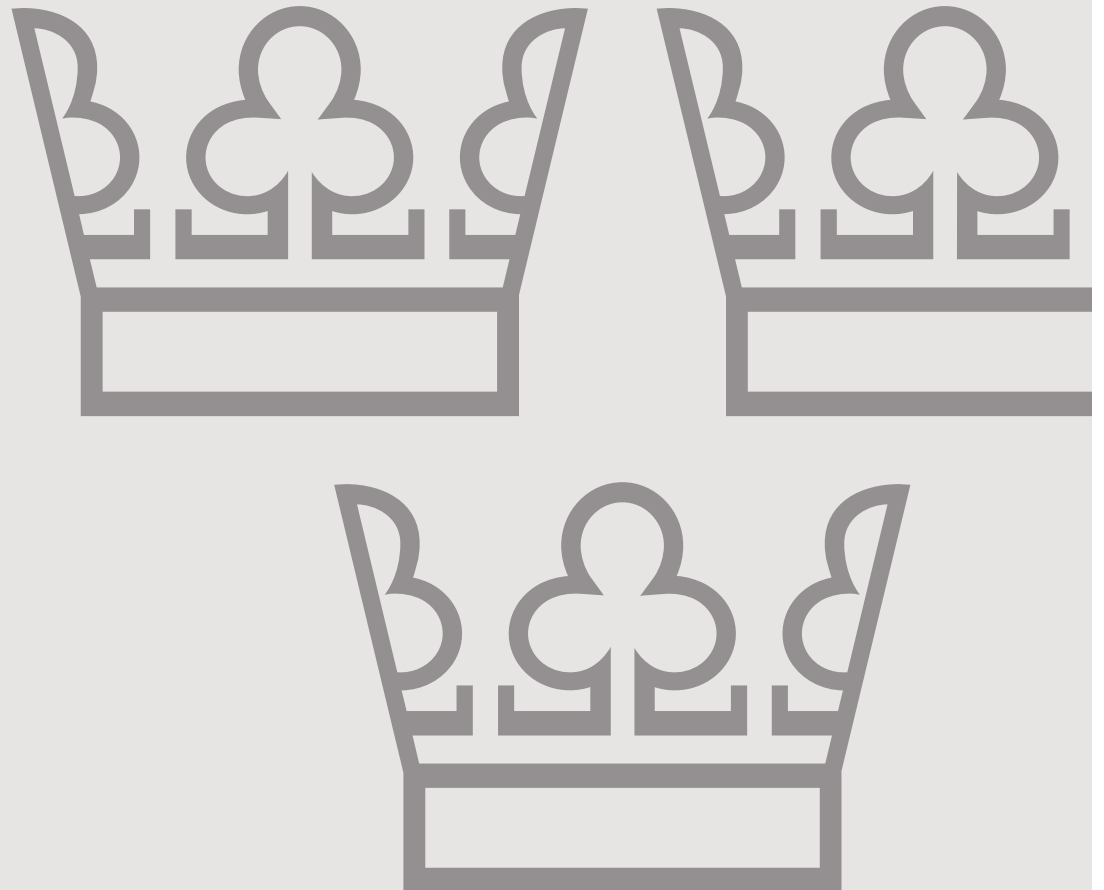

Remisspromemoria

– ändrade föreskrifter om insättningsgarantin

Sammanfattning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) föreslår ändringar i bilagan till Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti. Ändringarna innebär en revidering av modellen för beräkning av insättningsgarantiavgiften.

Den reviderade avgiftsmodellen förväntas öka institutens incitament för minskat risktagande och bidra till att avgiftsuttaget tydligare speglar skillnaderna i institutens affärsmodeller och riskprofiler.

Föreskriftsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Innehåll

1.	Förslag till föreskrifter	4
2.	Utgångspunkter	11
2.1	Insättningsgarantin	11
2.2	Avgifter för insättningsgarantin	11
2.3	Beräkning av avgiften	11
2.4	Syftet med ändringarna i föreskrifterna	12
2.5	Regleringsalternativ	12
2.6	Rättsliga förutsättningar	12
3.	Bakgrund	13
3.1	Nuvarande avgiftsberäkning	13
3.1.1	Nuvarande vikter för riskindikatorer	13
3.1.2	Nuvarande beräkning av individuell riskpoäng	14
3.1.3	Nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW).....	17
4.	Motivering och överväganden	18
4.1	Avgiftsintervallets storlek och antalet riskklasser	18
4.2	Ändringar i fördelning av individuell riskpoäng.....	20
4.2.1	Stabil nettofinansieringskvot	21
4.2.2	Avkastning på totalt kapital	21
4.2.3	Systemviktigt institut	21
4.2.4	Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar	23
4.3	Ikraftträdande	24
5.	Förslagets konsekvenser	25
5.1	Konsekvenser för samhället	25
5.2	Konsekvenser för insättarna	25
5.3	Konsekvenser för instituten	25
5.3.1	Allmänt om instituten	25
5.3.2	Administrativa kostnader	26
5.3.3	Ändrade avgifter	26
5.3.4	Övriga konsekvenser	27
5.4	Konsekvenserna för myndigheterna	27
5.5	Överensstämmelse med unionsrätten	28
5.6	Tidpunkten för ikraftträdande	28
5.7	Speciella informationsinsatser	28

1. Förslag till föreskrifter

Riksgälden har följande förslag till föreskrifter.

Förslag till föreskrifter om ändring i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti

Riksgäldskontoret föreskriver¹ med stöd av 8 § förordningen (2011:834) om insättningsgaranti att bilagan till Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2027.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49 EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning).

*Bilaga***Summerade riskvikter**

De summerade riskvikterna (ARW_i) ska fastställas på följande sätt:

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	Summerad riskvikt (ARW)
1	$ARS < 15$	45 %
2	$15,0 \leq ARS < 20,0$	51 %
3	$20,0 \leq ARS < 25,0$	57 %
4	$25,0 \leq ARS < 30,0$	64 %
5	$30,0 \leq ARS < 35,0$	73 %
6	$35,0 \leq ARS < 40,0$	82 %
7	$40,0 \leq ARS < 45,0$	92 %
8	$45,0 \leq ARS < 50,0$	104 %
9	$50,0 \leq ARS < 55,0$	117 %
10	$55,0 \leq ARS < 60,0$	132 %
11	$60,0 \leq ARS < 65,0$	149 %
12	$65,0 \leq ARS < 70,0$	168 %
13	$70,0 \leq ARS < 75,0$	190 %
14	$75,0 \leq ARS < 80,0$	214 %
15	$80,0 \leq ARS < 85,0$	241 %
16	$85,0 \leq ARS < 90,0$	271 %
17	$90,0 \leq ARS < 95,0$	306 %
18	$ARS \geq 95,0$	345 %

Vilken riskklass och därmed summerad riskvikt (ARW_i) ett institut erhåller bestäms av institutets sammanlagda riskpoäng (ARS_i).

Beräkning av sammanlagd riskpoäng

Den sammanlagda riskpoängen för varje institut (ARS_i) ska beräknas på följande sätt:

Varje institut tilldelas en individuell riskpoäng (IRS_i) för varje riskindikator. IRS_i multipliceras med indikatorvikten (IW). ARS_i beräknas genom att de viktade riskpoängen summeras.

Riskindikatorerna och deras viktning framgår av tabellen nedan.

Riskkategorier och riskindikatorer	Vikt (IW)
Kapital	20 %
<i>Bruttosoliditet</i>	<i>10 %</i>
<i>Kärnprimärkapitalkvot</i>	<i>10 %</i>
Likviditet och finansiering	15 %
<i>Likviditetstäckningsgrad (LCR)</i>	<i>5 %</i>
<i>Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)</i>	<i>10 %</i>
Tillgångskvalitet	12,5 %
<i>Andel nödlidande lån</i>	<i>12,5 %</i>
Affärsmodell och styrning	15 %
<i>Totalt riskvägt exponeringsbelopp / totala tillgångar</i>	<i>5 %</i>
<i>Avkastning på totalt kapital</i>	<i>10 %</i>
Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet	37,5 %
<i>Systemviktigt institut¹</i>	<i>15 %</i>
<i>Ej intecknade tillgångar / garanterade insättningar</i>	<i>22,5 %</i>
Summa	100 %

¹Med systemviktigt institut avses i dessa föreskrifter ett institut som av Riksgäldskontoret i den senast beslutade resolutionsplanen enligt lagen (2015:1016) om resolution har bedömts ha en väsentlig negativ påverkan på den finansiella stabiliteten och den reala ekonomin om institutet skulle fallera och därefter avvecklas genom konkurs eller likvidation.

Beräkning av individuell riskpoäng

Följande skalor ska användas för att beräkna ett instituts individuella riskpoäng (IRS_i) för respektive riskindikator:

Bruttosoliditet

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst bruttosoliditet	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst bruttosoliditet
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Bruttosoliditet ska beräknas som primärkapital i relation till exponeringsbelopp för bruttosoliditet.

Kärnprimärkapitalkvot

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst kärnprimärkapitalkvot	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst kärnprimärkapitalkvot
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Likviditetstäckningsgrad (LCR)

Intervall	< 125%	125% – < 150%	150% – < 175%	175% – < 200%	200% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Intervall	≤ 115%	115% – < 130%	130% – < 145%	145% – < 160%	160% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Andel nödlidande lån

Intervall (per percentilranking)	≥ 5%	<5% – 2,5%	<2,5% – 1,25%	<1,25% – 0,63%	<0,63%
IRS	100	75	50	25	0

Andel nödlidande lån ska beräknas som nödlidande lån (bruttoexponering) i relation till total utlåning.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar

Intervall (per percentil-ranking)	11% med högst kvot totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med lägst kvot totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar ska beräknas som totalt riskvägt exponeringsbelopp i relation till totala tillgångar.

Avkastning på totalt kapital

Intervall	≤ -1% eller > 15%	> -1% – 0% ≤	> 0% – 0,15% ≤ eller > 2 – 15% ≤	> 0,15% – 0,3% ≤	> 0,3% – 2% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Avkastning på totalt kapital ska beräknas som nettointäkter i relation till totala tillgångar och som ett genomsnitt över två år.

Systemviktigt institut

Intervall	Nej	Ja, år 1	Ja, år 2	Ja, år 3	Ja, år 4 och framåt
IRS	100	75	50	25	0

För att erhålla reduktion av IRS på riskindikatorn ska ett institut ha bedömts vara systemviktigt senast den 1 juli det år som avgiften beslutas.

Ej in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar

Intervall	≤ 140%	140% – < 165%	165% – < 190%	190% – < 215%	215% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Ej in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar ska beräknas som totala tillgångar med avdrag för in-tecknade tillgångar i relation till garanterade insättningar.

Beräkning av riskindikatorerna

Vid beräkning av riskindikatorerna ska följande värden användas:

1. *Exponeringsbelopp för bruttosoliditet*: det värde som ska rapporteras enligt COREP-mall C47.00, rad 0290 i bilaga X till kommissionens

genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

2. *Intecknade tillgångar*: det värde som ska rapporteras enligt rapporteringsmall om intecknade tillgångar F32.01, kolumn 010, rad 010 i bilaga XVI till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

3. *LCR*: det värde som ska rapporteras enligt COREP-mall C76.00, rad 0030 i bilaga XXIV till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

4. *Nettointäkter*: det värde som ska rapporteras enligt post B 27 i bilaga 1 till Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter.

5. *Nödlidande lån (bruttoexponering)*: det värde som ska rapporteras enligt post C 75 i bilaga 1 till Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter med tillägg av gjorda reserveringar.

6. *Primärkapital*: det värde som ska rapporteras enligt COREP-mall C47.00, rad 0310 i bilaga X till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

7. *Totalt riskvägt exponeringsbelopp*: det värde som ska rapporteras enligt COREP-mall C02.00, rad 0010 i bilaga I till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

8. *Kärnprimärkapitalkvot*: det värde som ska rapporteras enligt COREP-mall C03.00, rad 0010 i bilaga I till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

9. *Totala tillgångar*: det värde som ska rapporteras enligt post A16 i bilaga 1 till Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter.

10. *Total utlåning*: de värden som ska rapporteras enligt posterna A3 och A4 i bilaga 1 till Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter.

11. *NSFR*: det värde som ska rapporteras enligt COREP-mall C84.00, rad 0220, kolumn 0040 i bilaga XII till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/451 av den 17 december 2020 om tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller instituts tillsynsrapportering och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 680/2014.

Vid beräkning av riskindikatorerna ska värdena för enskilda juridiska personer användas.

Riskindikatorn avkastning på totalt kapital ska beräknas som genomsnittet av indikatorvärdet den 31 december de två närmast föregående åren. Indikatorvärdet ska beräknas genom att nettointäkterna den 31 december år T relateras till genomsnittet av totala tillgångar den 31 december år T samt år T-1.

Vid beräkning av övriga riskindikatorer ska värdet den 31 december närmast föregående år användas.

2. Utgångspunkter

2.1 Insättningsgarantin

Riksgälden är garantimyndighet enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (10 § förordningen [2023:909] med instruktion för Riksgäldskontoret).

Insättningsgarantin innebär att kunders insättningar på konton hos banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag (institut) skyddas vid konkurs eller när Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in. Garantin ersätter kapital och upplupen ränta upp till 1 150 000 kronor per person och institut. Till grund för lagen om insättningsgaranti ligger insättningsgarantidirektivet.² Syftet med insättningsgarantin är att bidra till konsumentskyddet och till stabiliteten i det finansiella systemet.

2.2 Avgifter för insättningsgarantin

Varje institut som omfattas av insättningsgarantin ska betala en årlig avgift till garantimyndigheten (12 § lagen om insättningsgaranti). Enligt samma bestämmelse ska institutens sammanlagda avgifter för ett år uppgå till 0,1 procent av institutens samlade garanterade insättningar. Medlen förvaltas i en särskild fond, insättningsgarantifonden. De i insättningsgarantifonden behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna (15 a § lagen om insättningsgaranti).

2.3 Beräkning av avgiften

Garantimyndigheten ska årligen bestämma hur stort belopp varje institut ska betala i avgift. Avgiften ska baseras på institutets sammanlagda insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del de omfattas av garantin, och ska bestämmas med hänsyn till institutets risknivå (13 § andra stycket lagen om insättningsgaranti).

Enligt artikel 13.2 i insättningsgarantidirektivet får medlemsstaternas insättningsgarantisystem använda egna riskbaserade metoder för att fastställa och beräkna institutens riskbaserade avgifter. Den metod som tillämpas behöver ta hänsyn till de riktlinjer för beräkning av avgifter till insättningsgarantisystem som Europeiska bankmyndigheten (Eba) har utfärdat

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning).

(Ebas riktlinjer).³ Sverige har implementerat en riskbaserad avgiftsmodell enligt de regler som följer av Ebas riktlinjer. Beräkningen av avgifter för den svenska insättningsgarantin regleras i 4 kap. Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti och tillhörande bilaga.

2.4 Syftet med ändringarna i föreskrifterna

Syftet med de föreslagna ändringarna är att öka incitamenten för minskat risktagande av instituten. Därutöver syftar ändringarna till att avgiftsuttaget tydligare ska spegla institutens olika riskprofiler och affärsmodeller.

2.5 Regleringsalternativ

En förutsättning för att kunna genomföra de föreslagna ändringarna är att det sker en ändring i de befintliga föreskrifterna.

2.6 Rättsliga förutsättningar

Av 8 § förordningen (2011:834) om insättningsgaranti framgår att Riksgälden får meddela föreskrifter bl.a. om beräkningen av avgifterna för insättningsgarantin.

³ EBA/GL/2023/02.

3. Bakgrund

3.1 Nuvarande avgiftsberäkning

Den årliga avgiften för ett enskilt institut beräknas huvudsakligen som en funktion av volymen garanterade insättningar, en uppskattning av institutets risknivå samt en avgiftssats (se 13 § lagen om insättningsgaranti). Nedan beskrivs den matematiska formeln som i enlighet med Ebas riktlinjer används vid avgiftsberäkningen. Den följer också av 4 kap. 2 § Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti.

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

där

C_i	=	årlig avgift från institut 'i'
CR	=	avgiftssats
ARW_i	=	summerade riskvikter för institut 'i'
CD_i	=	garanterade insättningar för institut 'i'
μ	=	justeringskoefficient

Enligt 12 § lagen om insättningsgaranti ska avgiftssatsen, CR, vara 0,1 procent och justeringskoefficienten, μ , ha det värde som leder till att institutens sammanlagda avgifter för ett år uppgår till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

3.1.1 Nuvarande vikter för riskindikatorer

För att fastställa den procentuella avgift som varje enskilt institut ska betala används en nyckeltalsmodell som med hjälp av ett antal riskindikatorer genererar riskpoäng för varje institut. Med hjälp av riskpoängen får varje institut en summerad riskvikt (ARW).

Riksgäldens nyckeltalsmodell innehåller nio riskindikatorer inom fem olika riskkategorier (se tabell 1). Tillsammans avser de att mäta risknivån hos olika institut och därmed ranka instituten utifrån den risk som de utgör för förluster i insättningsgarantisystemet. De fyra första kategorierna (*Kapital, Likviditet och finansiering, Tillgångskvalitet* samt *Affärsmodell och styrning*) avser i första hand att mäta sannolikheten för att ett institut fallerar. Den femte kategorin (*Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet*) fokuserar i stället på hur stor andel av ett garantibelopp som kan återvinnas om ett institut har fallerat (återvinningsgrad).

Tabell 1 Riksgäldens nuvarande riskkategorier och riskindikatorer

Riskkategorier och riskindikatorer	Indikatorvikter (procent)
Kapital	20
Bruttosoliditet	10
Kärnprimärkapitalkvot	10
Likviditet och finansiering	15
Likviditetstäckningsgrad	5
Stabil nettofinansieringskvot	10
Tillgångskvalitet	12,5
Andel nödlidande lån	12,5
Affärsmodell och styrning	15
Riskviktade tillgångar/totala tillgångar	5
Avkastning på totalt kapital	10
Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet	37,5
Ej intecknade tillgångar/Garanterade insättningar	22,5
Systemviktigt institut	15
Summa	100

Av Ebas riktlinjer framgår minimivikterna för riskindikatorerna. Minimivikterna utgör 75 procent av de summerade indikatorsvikterna. Resterande 25 procentenheter kan respektive insättningsgarantisystem fördela på valfritt sätt. Riksgälden har valt att fördela de resterande 25 procentenheter på kategorin, *Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet*.

Av tabell 1 framgår Riksgäldens nuvarande riskindikatorer och vikter.

3.1.2 Nuvarande beräkning av individuell riskpoäng

För respektive indikator som ingår i nyckeltalsmodellen tillämpas nedanstående skalor för att beräkna ett instituts individuella riskpoäng (IRSi) för respektive riskindikator.

Bruttosoliditet

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst bruttosoliditet	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst bruttosoliditet
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Bruttosoliditet ska beräknas som primärkapital i relation till exponeringsbelopp för bruttosoliditet.

Kärnprimärkapitalkvot

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst kärnprimärkapitalkvot	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst kärnprimärkapitalkvot
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Likviditetstäckningsgrad (LCR)

Intervall	< 125%	125% – < 150%	150% – < 175%	175% – < 200%	200% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst NSFR	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst NSFR
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Andel nödlidande lån

Intervall (per percentilranking)	≥ 5%	<5% – 2,5%	<2,5% – 1,25%	<1,25% – 0,63%	<0,63%
IRS	100	75	50	25	0

Andel nödlidande lån ska beräknas som nödlidande lån (bruttoexponering) i relation till total utlåning.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar

Intervall (per percentil-ranking)	11% med högst kvot totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar	> 11%	> 22%	> 33%	> 44%	> 55%	> 66%	> 77%	12% med lägst kvot totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar ska beräknas som totalt riskvägt exponeringsbelopp i relation till totala tillgångar.

Avkastning på totalt kapital

Intervall	< 0% eller > 15%	>2 – 15% ≤	0 – 2%
IRS	100	50	0

Avkastning på totalt kapital ska beräknas som nettointäkter i relation till totala tillgångar och som ett genomsnitt över två år.

Systemviktigt institut

Systemviktigt institut	Nej	Ja
IRS	100	0

Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar

Intervall	11% med lägst kvot ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar	> 11%	> 22%	> 33%	> 44%	> 55%	> 66%	> 77%	12% med högst kvot ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar ska beräknas som totala tillgångar med avdrag för intecknade tillgångar i relation till garanterade insättningar.

3.1.3 Nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW)

Riksgäldens nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter följer Ebas riktlinjer. När riskpoäng (IRSi) har tilldelats samtliga institut för varje enskild riskindikator beräknas en sammanlagd riskpoäng (ARS). Det sker genom att varje tilldelad riskpoäng viktas med den tillhörande indikatorns vikt för att sedan summeras. Den sammanlagda riskpoängen genererar en summerad riskvikt (ARW) och en riskklass för respektive institut (se tabell 2). En låg sammanlagd riskpoäng leder till en låg riskklass och en låg summerad riskvikt (ARW).

Tabell 2 Beräkning av de summerade riskvikterna (ARW)

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	ARW (procent)
1	< 20	50
2	≤ 20,0 – 27,5 <	59
3	≤ 27,5 – 35,0 <	71
4	≤ 35,0 – 42,5 <	84
5	≤ 42,5 – 50,0 <	100
6	≤ 50,0 – 57,5 <	119
7	≤ 57,5 – 65,0 <	141
8	≤ 65,0 – 72,5 <	168
9	≥ 72,5	200

Den lägsta och högsta summerade riskvikten (ARW) utgör det avgiftsintervall som styr den procentuella avgift som ett institut betalar.

4. Motivering och överväganden

I det följande redogör Riksgälden för förslag till ändringar i bilagan till föreskrifterna.

4.1 Avgiftsintervallets storlek och antalet riskklasser

Riksgäldens förslag: De summerade riskvikterna (ARW) ska beräknas i enlighet med följande intervallmetod där intervallen för sammanlagd riskpoäng (ARS) motsvarar en viss riskklass och ARW:

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	Ny ARW (procent)
1	ARS <15	45
2	15,0 ≤ ARS < 20,0	51
3	20,0 ≤ ARS < 25,0	57
4	25,0 ≤ ARS < 30,0	64
5	30,0 ≤ ARS < 35,0	73
6	35,0 ≤ ARS < 40,0	82
7	40,0 ≤ ARS < 45,0	92
8	45,0 ≤ ARS < 50,0	104
9	50,0 ≤ ARS < 55,0	117
10	55,0 ≤ ARS < 60,0	132
11	60,0 ≤ ARS < 65,0	149
12	65,0 ≤ ARS < 70,0	168
13	70,0 ≤ ARS < 75,0	190
14	75,0 ≤ ARS < 80,0	214
15	80,0 ≤ ARS < 85,0	241
16	85,0 ≤ ARS < 90,0	271
17	90,0 ≤ ARS < 95,0	306
18	ARS ≥ 95,0	345

Riksgälden föreslår att det nuvarande avgiftsintervallet om 50-200 procent utökas till 45-345 procent. Riksgälden föreslår också att antalet riskklasser inom avgiftsintervallet fördubblas från 9 till 18 stycken.⁴

⁴ Beräkningsmetoden för summerade riskvikter (ARW) följer av Ebas riktlinjer (punkt 65).

En ökning av antalet riskklasser medför en mer differentierad riskindelning. Att antalet riskpoäng per riskklass minskar från nuvarande 7,5 riskpoäng till 5 kommer att underlätta möjligheterna till riskklassförflyttningar. Det bör i sin tur öka möjligheten för de institut som minskar sin risknivå att förflytta sig från en riskklass till en annan och därigenom få en lägre summerad riskvikt (ARW). Givet att det blir enklare för ett enskilt institut att förbättra sin summerade riskvikt bör också incitamentet att faktiskt göra det bli starkare. Detta bör enligt Riksgäldens mening leda till att instituten minskar sitt risktagande.

Antalet institut som är anslutna till insättningsgarantin uppgick den 31 december 2025 till 136 stycken, varav 116 tog emot garanterade insättningar.⁵ Institutens storlek och verksamhet varierar stort och omfattar storbanker, mindre sparbanker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Den stora variationen på institutens verksamheter innebär att insättningsgarantin innefattar institut med mycket olika affärsmodeller och riskprofiler.

Enligt Riksgäldens mening tar nuvarande avgiftsintervall inte tillräcklig hänsyn till riskskillnaderna mellan instituten. Av Ebas riktlinjer framgår bl.a. att ett bredare intervall, än nu gällande intervall i avgiftsmodellen, kan användas om intervallet inte i tillräcklig utsträckning speglar skillnader i deltagande instituts affärsmodeller och riskprofiler och att det skulle skapa en moralisk risk genom att på ett artificiellt sätt gruppera institut med mycket olika riskprofiler. Mot denna bakgrund anser Riksgälden att det finns skäl att justera det nuvarande intervallet. Att införa ett bredare intervall leder till att institut med en lägre risknivå kommer att få en ökad möjlighet att få en lägre summerad riskvikt (ARW) i förhållande till ett institut som har en högre risknivå. Ett bredare avgiftsintervall bör därmed i större utsträckning kunna spegla riskskillnaderna mellan instituten. Riksgälden anser därför att avgiftsintervallet bör utökas.

⁵ 5 av 116 institut avser institut som har auktoriserats i ett annat land inom EES och som tillhör den svenska insättningsgarantin genom ett s.k. topping-up beslut.

4.2 Ändringar i fördelning av individuell riskpoäng

Riksgäldens förslag: Följande skalor ska användas för att räkna ut individuell riskpoäng (IRS) för följande riskindikatorer.

(i) Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Intervall	$\leq 115\%$	$115\% - < 130\%$	$130\% - < 145\%$	$145\% - < 160\%$	$160\% \leq$
IRS	100	75	50	25	0

(ii) Avkastning på totalt kapital

Intervall	$\leq -1\%$ eller $> 15\%$	$> -1\% - 0\% \leq$	$> 0\% - 0,15\% \leq$ eller $> 2 - 15\% \leq$	$> 0,15\% - 0,3\% \leq$	$> 0,3\% - 2\% \leq$
IRS	100	75	50	25	0

(iii) Systemviktigt institut

Intervall	Nej	Ja, år 1	Ja, år 2	Ja, år 3	Ja, år 4 och framåt
IRS	100	75	50	25	0

För att erhålla reduktion av IRS på riskindikatorn ska ett institut ha bedömts vara systemviktigt senast den 1 juli det år som avgiften beslutas.

(iv) Ej in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar

Intervall	$\leq 140\%$	$140\% - < 165\%$	$165\% - < 190\%$	$190\% - < 215\%$	$215\% \leq$
IRS	100	75	50	25	0

Skalorna för respektive riskindikator kan baseras antingen på absoluta eller relativa intervall. Absoluta intervall är enligt Riksgäldens mening lämpliga att använda då det finns en känd önskvärd nivå att basera intervallen på. Absoluta gränsvärden förbättrar också förutsägbarheten eftersom den avgift som ett enskilt institut betalar inte i lika hög grad påverkas av hur andra institut ändrar sitt risktagande. Riksgälden föreslår att riskindikatorerna Stabil nettofinansieringskvot och Ej in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar ändras till att ha absoluta intervall för riskpoängsfördelning. Riksgälden föreslår också att riskindikatorerna Avkastning på totalt kapital och Systemviktigt institut ändras genom att antalet intervall för riskpoängsfördelning utökas.

4.2.1 Stabil nettofinansieringskvot

När Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) infördes som riskindikator i avgiftsmodellen fanns inget värde för beräkning av NSFR. Det fanns inte heller några inrapporterade uppgifter från instituten. Riksgälden kunde därför vid den tidpunkten inte fastställa absoluta intervall för riskindikatorn.

Sedan 2022 års avgiftsuttag finns ett värde för beräkning av NSFR och instituten rapporterar också uppgifter till garantimyndigheten. Riksgälden kan därför, till skillnad från när riskindikatorn infördes, fastställa absoluta intervall. Givet att NSFR har ett känt reglerat minimivärde (kvotvärdet 100 procent) och att det går att fastställa absoluta intervall anser Riksgälden att absoluta intervall är att föredra framför relativa intervall för NSFR. Riksgälden föreslår därför att nuvarande intervall ändras från att vara relativa till absoluta.

4.2.2 Avkastning på totalt kapital

När det gäller riskindikatorn Avkastning på totalt kapital är det enligt Riksgäldens mening svårt att fastställa en optimal lönsamhet för ett institut. En hög avkastning kan t.ex. vara positiv, men kan också vara en indikation på en affärsmodell med höga risker. Låg avkastning kan t.ex. indikera en olönsam affärsmodell och låg positiv avkastning kan indikera att institutet har svårare att täcka förluster med vinstmedel.

Nuvarande intervall för denna riskindikator har visat sig ge en betydande tröskeeffekt för institut som har en avkastning kring noll procent. Skillnaden i riskpoäng blir därmed stor (0 och 100 poäng) mellan institut som har en obetydligt liten positiv avkastning och institut med en obetydligt liten negativ avkastning. Nuvarande intervall differentierar inte heller riskpoängen mellan institut som har en låg negativ avkastning och institut med en hög negativ avkastning. Detsamma gäller institut som har en låg positiv avkastning och institut som har en hög positiv avkastning.

Genom att utöka antalet intervall får institutens avkastningsnivå större påverkan på riskpoängen för riskindikatorn. Det skulle enligt Riksgäldens mening tydligare spegla institutens riskskillnader. Riksgälden anser därför att antalet intervall bör utökas.

4.2.3 Systemviktigt institut

Med systemviktigt institut avses, i gällande föreskrifter om insättningsgaranti, ett institut som av Riksgäldskontoret i den senast beslutade resolutionsplanen enligt lagen (2015:1016) om resolution har bedömts ha en väsentlig negativ påverkan på den finansiella stabiliteten och den reala ekonomin om institutet skulle falla och därefter avvecklas genom konkurs eller likvidation.

Ett institut som bedömts som ett systemviktigt institut kommer att vara föremål för resolutionsåtgärder och utgör därmed också en s.k. resolutionsenhet enligt lagen om resolution (2 kap. 1 §). En resolutionsenhet är antingen en globalt systemviktig resolutionsenhet, europeiskt systemviktig resolutionsenhet, nationellt systemviktig resolutionsenhet eller en övrig resolutionsenhet. Kriterierna för när ett företag ska klassificeras som globalt eller europeiskt systemviktiga resolutionsenheter följer av lagen om resolution (2 kap. 1 §). Klassificeringen av nationellt systemviktiga resolutionsenheter görs av resolutionsmyndigheten baserat på en bedömning av om resolutionsenhetens eventuella fallissemang utgör en sannolik systemrisk (2 kap. 1 §).

Resolutionsmyndighetens bedömning av om en resolutionsenhet utgör en sannolik systemrisk i händelse av fallissemang hänger samman med den prövning som görs i resolutionsplaneringen avseende hur företaget ska hanteras vid ett eventuellt fallissemang. Om en avveckling av ett företag genom konkurs eller likvidation bedöms förorsaka allvarliga störningar i det finansiella systemet ska företaget enligt resolutionsplanen hanteras genom resolution (3 kap. 10 och 11 §§ lagen om resolution). Ett fallerande företag som bedöms förorsaka allvarliga störningar i det finansiella systemet vid fallissemang utgör enligt Riksgälden en sannolik systemrisk och uppfyller därför förutsättningarna för att klassificeras som en nationellt systemviktig resolutionsenhet. Mot bakgrund av en sådan bedömning om ett fallerande företag utgör en systemrisk bör inga institut komma att klassificeras som en övrig resolutionsenhet.

För samtliga kategorier av resolutionsenheter kommer resolutionsmyndigheten att ha fattat beslut om krav på kapitalbas och kvalificerade skulder (MREL) enligt lagen om resolution. Tidsfristerna för att uppfylla MREL är tre år från den dagen som ett institut bedömts vara en globalt, europeiskt eller nationellt systemviktig resolutionsenhet (4 kap. 24 och 25 §§ lagen om resolution). För övriga resolutionsenheter finns ingen motsvarande tidsfrist.

Nuvarande utformning av riskindikatorn systemviktigt institut innebär att ett institut som bedömts vara systemviktigt erhåller noll individuell riskpoäng (IRS) på riskindikatorn. Genom att utöka antalet intervall sker en successiv reducering av IRS på riskindikatorn. Det skulle enligt Riksgäldens mening tydligare återspegla den risk som ett institut utgör för insättningsgarantisystemet. Detta då risken för insättningsgarantisystemet minskar i takt med institutets uppfyllnad av MREL. Riksgälden anser därför att antalet intervall för riskindikatorn systemviktigt institut bör utökas. Antalet intervall bör korrelera med de tidsfrister som gäller för uppfyllnad av MREL.

Riksgälden föreslår därför att riskindikatorn systemviktigt institut bör utökas till att omfatta fler intervall.

För att erhålla reducerad IRS ska ett institut ha bedömts som systemviktigt institut senast den 1 juli det år som avgiften beslutas. Tidpunkten för bedömningen bör sammanfalla med det senaste datumet för instituten att lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 a § föreskrifterna om insättningsgaranti. Full reducering av IRS kan uppnås från och med det tredje året efter det år som ett institut först bedömts vara systemviktigt. Detta förutsätter att institutet för vart och ett av de efterföljande åren fortsatt bedömts vara ett systemviktigt institut.

4.2.4 Ej in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar

Riskindikatorn Ej in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar har i nuvarande avgiftsmodell en relativ skala. En stor andel in-tecknade tillgångar hos ett institut kan innebära att återvinningen vid ett ersättningsfall blir lägre för insättningsgarantin än om tillgångarna inte är in-tecknade. Det har visat sig att nuvarande relativa skala inte i tillräcklig utsträckning beaktar riskkillnaderna mellan instituten. Detta leder till att riskindikatorn inte fångar upp skillnaden i potentiella förluster för insättningsgarantin som uppstår om återvinningen blir lägre vid ett fallissemang. Enligt Riksgäldens mening skulle ett införande av absoluta intervall tydligare gruppera instituten utifrån riskkillnaderna. Riksgälden anser därför att absoluta intervall bör införas.

4.3 Ikraftträdande

Riksgäldens förslag: Föreskriftsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Vid bedömningen av vid vilken tidpunkt de föreslagna föreskrifterna ska träda i kraft bör hänsyn tas till den tid det tar för instituten att anpassa sig till den reviderade avgiftsmodellen.

Instituten lämnar sedan tidigare uppgifter till Finansinspektionen i inspektionens system. De uppgifter som instituten rapporterar kommer att vara desamma som tidigare. Riksgälden bedömer att de ändringar som nu föreslås inte kommer medföra några anpassningsproblem för instituten.

De ändrade föreskrifterna bör enligt Riksgälden träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2027.

5. Förslagets konsekvenser

I det följande redogörs för de konsekvenser som Riksgälden bedömer att de föreslagna ändringarna i bilagan till föreskrifterna får.

5.1 Konsekvenser för samhället

Riksgälden bedömer att förslagen leder till insättningsgarantiavgifter som i högre grad speglar den risk som respektive institut utgör för insättningsgarantisystemet. Sådana riskbaserade avgifter ger starkare incitament för instituten att minska sitt risktagande, exempelvis genom att minska sin skuldsättning eller genom en mindre riskfylld utlåning. Det har en positiv effekt på den finansiella stabiliteten.

5.2 Konsekvenser för insättarna

Starkare incitament för ett minskat risktagande medför ett ökat konsumentskydd för insättarna. Trots att ersättningsnivån för insättarna inte påverkas av förslagen, innebär ett minskat risktagande en lägre sannolikhet för att insättare drabbas av ett ersättningsfall.

En annan möjlig konsekvens är att räntan på vissa instituts inlåningskonton kan påverkas, positivt eller negativt, beroende på hur insättningsgarantiavgiften ändras. Det är tänkbart att institut som behöver betala märkbart högre avgifter i viss utsträckning kan komma att finansiera detta med lägre inlåningsräntor.

5.3 Konsekvenser för instituten

5.3.1 Allmänt om instituten

Antalet institut som är anslutna till insättningsgarantin uppgick den 31 december 2025 till 136 stycken, varav 116 tog emot garanterade insättningar. Institutens storlek och verksamhet varierar och omfattar allt från de tre storbankerna till ett antal mindre sparbanker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Sparbankerna, totalt 60 stycken, utgör den största kategorin av institut.

Storleken på de minsta institutens balansräkningar varierar i huvudsak mellan 1 200 och 1 400 miljoner kronor. Insättningsgarantiavgiften styrs främst av varje enskilt instituts egna volym garanterade insättningar och institutets risknivå. Det innebär att institut med lägre volym garanterade insättningar får en lägre avgiftsbas jämfört med institut som har en stor volym garanterade

insättningar. Enligt Riksgäldens bedömning saknas därför skäl att ta särskild hänsyn till de storleksmässigt minsta instituten vid föreskrifternas utformning.

5.3.2 Administrativa kostnader

Riksgälden bedömer att de föreslagna ändringarna inte kommer att påverka institutens administrativa kostnader. Det beror på att de uppgifter som instituten årligen rapporterar kommer att vara oförändrade.

5.3.3 Ändrade avgifter

De föreslagna ändringarna i bilagan till föreskrifterna påverkar institutens individuella avgifter. Det totala avgiftsuttaget är dock oförändrat och uppgår fortsatt till 0,1 procent av de samlade garanterade insättningarna. Riksgäldens beräkningar utifrån de föreslagna föreskrifterna indikerar att det företrädevis är ett fåtal institut med en relativt låg risknivå (och låg riskklass) som förväntas få en lägre avgift. Det motsatta gäller främst institut som i dagsläget har en relativt hög risknivå (och hög riskklass). Enligt Riksgäldens mening är avgiftsändringarna positiva då de i högre utsträckning bidrar till mer riskbaserade avgifter.

En ändrad beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW) med ett utökat avgiftsintervall som motsvarar 45-345 procent innebär att det möjliga avgiftsspannet ökar. En konsekvens är framförallt att institut med en hög sammanlagd riskpoäng (ARS) erhåller en högre avgift, jämfört med idag, till följd av att de tilldelas en högre summerad riskvikt (ARW). Det motsatta gäller för institut med en låg sammanlagd riskpoäng (ARS).

Ett utökat avgiftsintervall och fler riskklasser samt en ny poängskala för ARS syftar till att öka incitamenten till ett minskat risktagande för de instituten. Fler riskklasser ger utökade möjligheter för instituten att påverka sin riskklassificering - fler riskklasser gör det lättare att flytta sig mellan riskklasser. Då avgiften på total nivå är oförändrad kommer inte ändringarna att medföra någon förändring på aggregerad nivå. På enskild nivå kan ändringarna dock påverka enskilda instituts avgift såväl nedåt som uppåt. Det är därför svårt att på enskild institutnivå exakt uppskatta konsekvenserna annat än att konstatera att skillnaden i avgift mellan institut med hög respektive låg risk ökar.

Att höja den högsta avgiften från 200 procent till 345 procent och sänka den lägsta avgiften från 50 procent till 45 procent innebär att avgiftsökningen för instituten i de allra högsta riskklasserna kommer att vara större än avgiftsminskningen för instituten i de lägsta riskklasserna. Enligt Riksgälden är en sådan avgiftsändring positiv då den i högre utsträckning bidrar till mer riskbaserade och rättvisa avgifter med mindre korssubventionering, där institut

med lägre risk bär en lägre andel av den totala avgiften, medan institut med högre risk får bära en högre andel.

Justeringskoefficienten styrs av hur volymerna av garanterade insättningar fördelar sig mellan instituten. Om en stor andel av den totala mängden garanterade insättningar finns hos institut i de högre riskklasserna medför detta en lägre justeringskoefficient. Då ett utökat avgiftsintervallet innebär att institut i högre riskklasser tilldelas en högre summerad riskvikt (ARW) och därmed skulle betala en högre avgift jämfört med idag är det inte osannolikt att detta kan bidra till en lägre justeringskoefficient. Det är dock svårt att bedöma justeringskoefficienten storlek, då denna är en funktion av hur garanterade insättningar är fördelade utifrån institutens riskklassificering. Intervallet 45 procent till 345 procent ger enligt Riksgäldens bedömning en justeringskoefficient nära 1, vilket bör vara önskvärt.

Ingen av de föreslagna ändringarna förväntas väsentligen påverka instituten.

Riksgälden utvärderar löpande avgiftsuttaget för insättningsgarantin utifrån avgifternas syfte, incitamentstyrning och övriga konsekvenser.

Intäkterna för berörda institut bör inte påverkas av de föreslagna föreskriftsändringarna.

5.3.4 Övriga konsekvenser

Riksgälden bedömer att de föreslagna ändringarnas påverkan på konkurrensförhållandet sinsemellan de avgiftsskyldiga instituten kommer att vara begränsad.

De föreslagna föreskrifterna kan utvärderas tidigast efter att avgiftsuttaget för 2027 har genomförts.

5.4 Konsekvenserna för myndigheterna

De föreslagna ändringarna bedöms ha en begränsad påverkan på Riksgälden. Viss systemstödsutveckling kommer att behöva genomföras men kostnaderna bedöms vara begränsade.

Riksgälden och Finansinspektionen samordnar den årliga inrapporteringen av uppgifter till avgiftsuttaget med den rapportering som instituten genomför via Finansinspektionens rapporteringssystem (Fidac). Förslagen kommer inte att medföra någon systemstödsutveckling eller kostnader för Finansinspektionen.

5.5 Överensstämmelse med unionsrätten

Riksgälden bedömer att de föreslagna föreskriftsändringarna står i överensstämmelse med unionsrätten.

5.6 Tidpunkten för ikraftträdande

Riksgälden bedömer att det inte behöver tas någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet.

5.7 Speciella informationsinsatser

Riksgälden kommer att informera om de ändrade föreskrifterna på myndighetens webbplats (www.riksdagen.se). Myndigheten kommer även informera de berörda instituten via e-post. Det finns därutöver enligt Riksgäldens uppfattning inte behov av ytterligare informationsinsatser.